

Prima instanță: Jud. Cimișlia, Z. Aramă  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:  
N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță  
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție  
V. Clevadî, S. Filincova, G. Stratulat, M. Pitic, N. Craiu

## Î N C H E I E R E

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător  
Judecători

Valentina Clevadî  
Svetlana Filincova  
Galina Stratulat  
Mariana Pitic  
Nicolae Craiu

examinând cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul orașului Cimișlia împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Făclia” privind rezilierea contractului de concesiune nr. 23/2 din 08 februarie 2001,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017 prin care s-a respins recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” s-a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 și hotărârea judecătoreiei Cimișlia din 17 aprilie 2015,

c o n s t a t ă :

La 22 ianuarie 2014, Primarul orașului Cimișlia a depus cerere de chemare în judecată către Firma de producție „Făclia” Societatea cu Răspundere Limitată, solicitând rezilierea contractului de concesiune.

În motivarea cererii a menționat că contractul de concesiune urmează a fi reziliat din următoarele motive:

- Prin dispoziția primarului or. Cimișlia nr. 89-d din 29.03.2002, urma să fie efectuate modificări și completări la contractul nr.23/2 de concesiune din 08 februarie 2001, fapt ce nu a fost efectuat, ca urmare patrimoniul a fost preluat de „Făclia” Societatea cu Răspundere Limitată prin act de predare-primire care conține doar date generale.
- Modificările la contract, de fapt, n-au fost semnate de părți, iar contractul de concesiune nr.23/2 din 21 februarie 2001 nu a fost înregistrat în Registrul cadastral de stat.

- Concesiunea a fost efectuată fără licitație, iar contractul nu prevede plata redevenței; patrimoniul primit în posesie și folosință nu este oglindit în evidența anuală în conturile extrabilanțiere a Societății cu Răspundere Limitată „Făclia”.
- Până în prezent nu se calculează uzura și nu se achită amortizarea.
- Concesionarul nu a respectat procedura de calculare a profitului, nu a prezentat dări de seamă financiare la primărie, nu a reinvestit 50% din venitul acumulat pentru îmbunătățirea obiectelor concesionate.
- Firma de producție „Făclia” Societatea cu Răspundere Limitată nu a făcut nici o investiție și se folosește cu rea credință de erorile admise de Consiliul or. Cimișlia la elaborarea contractului de transmitere în folosință a bunurilor publice.
- După preluarea în folosință a patrimoniului public, Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” nu a întreprins măsuri și nu a reluat lucrul stației de epurare a apelor reziduale, care a fost oprită înainte de a fi transmisă în concesiune, de fapt a mimat pomparea apelor reziduale la toate stațiile de pompare, aruncând apele reziduale în mediul înconjurător.
- Concesionarul a urmărit numai obținerea supraprofitului, dar nu și respectarea intereselor publice.
- Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” a adus prejudiciu financiar, dat fiind faptul că bugetul a suportat cheltuieli în valoare de 7 mln. lei pentru construcția a 2 conducte, iar în anul 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia”, samavolnic, a început exploatarea conductelor noi construite, practicând același regim defectuos de exploatare.
- Concesionarul nu respectă cu strictețe standardele, regulile și normele sanitare de exploatare a sistemelor de alimentare cu apă potabilă și epurare a apelor uzate, nu face nimic pentru îmbunătățirea obiectelor concesionate.
- Nu a executat decizia Consiliului nr.6/1 din 29 iunie 2005 de a asigura respectarea regulilor de exploatare a rețelelor, nu a încheiat contracte de prestări servicii cu toți consumatorii, nu a adus în ordine registrele de evidență a apei captate, nu a restabilit stațiile de pompare a apelor reziduale, termenul fiind luna septembrie 2005.
- Administrează defectuos patrimoniul concesionat, nu are o evidență veridică a vânzărilor de apă și la servicii, încasează bani în numerar de la consumatori fără a elibera bon de plată și încasează neargumentat plăți pentru servicii de canalizare.
- Nu a prezentat raportul financiar al întreprinderii după cum prevede „Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.
- Rezervoarele nu se spală și nu se dezinfectează sistematic, nu sunt protejate de accesul persoanelor străine, păsări și animale.
- Contractele de prestări servicii sunt încheiate numai cu 30% din numărul de consumatori.
- Nu a fost executată decizia Consiliului or. Cimișlia nr. 6/1 din 15 noiembrie 2002 privind formarea serviciului de dispecerat, avariile se înlătură neoperativ pe parcurs de 2-3 zile, la canalizare - mai multe luni.

- În cazul ieșirii din funcție a sistemelor de alimentare cu apă pe un termen mai mare de 24 de ore sau a necorespunderii apei normelor de calitate, Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” nu organizează livrarea către populație a apei în cisterne, precum este prevăzut în pct.2.9 din contract.
- Patrimoniul luat în posesiune și folosință de către Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” este în continuare doar la balanța ÎM „Servicii Publice Cimișlia”, iar Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” nu calculează și nu face amortizarea fondurilor fixe, care au o uzură de 70% - 80%, de asemenea, nu se duce evidența contabilă, conform legislației.
- Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” a intrat în posesie și posedă cu rea credință patrimoniul public, fără a respecta clauzele contractului de concesiune.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 17 aprilie 2015, s-a admis acțiunea.

S-a reziliat contractul de concesiune nr 23/2 din 08 februarie 2001, încheiat între Primăria orașului Cimișlia și Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia”.

S-a obligat Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” să restituie concedentului patrimoniul concesionat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” s-a menținut hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 17 aprilie 2015 (f.d.224-230 vol.II).

La 12 septembrie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond (f.d. 2-7 vol. III).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017 s-a respins recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” și s-a menținut decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond.

La 10 martie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” a depus cerere de revizuire prin care a solicitat casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că, a fost lipsit în instanța de apel de dreptul de a prezenta probe, iar la examinarea cauzei în recurs acest drept de a prezenta probe nu este prevăzut.

Cererea de revizuire a fost declarată în temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de revizuire este inadmisibilă din următoarele considerente.

Colegiul menționează că art. 449 din Codul de procedură civilă prevede expres și exhaustiv temeiurile pentru declararea cererii de revizuire.

În conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul relevă că, circumstanțele nou-descoperite, sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost și nici nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior, dar existau pînă la momentul pronunțării hotărîrii și au fost descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă.

Astfel, Colegiul conchide că pentru a invoca temeiul indicat de revizuent este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească o condiție esențială, să existe anterior pronunțării hotărîrii, dar revizuentului să-i devină cunoscută ulterior și să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărîri judecătorești rămase irevocabile.

Potrivit prevederilor art.451 alin.(1) Codul de procedură civilă cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În cererea de revizuire, Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” face referire la faptul că, prin decizia Consiliului or. Cimișlia nr.9/9 din 22 decembrie 2016 au fost ajustate tarifele pentru serviciile de livrare a apei potabile de la 10 lei pentru un m<sup>3</sup> pentru populație și 19 lei pentru instituțiile publice și 20 lei m<sup>3</sup> pentru agenții economici, tarife care au intrat în vigoare de la 01 ianuarie 2017, circumstanțe ce iau devenit cunoscute după emiterea deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017.

E de menționat că, cererea de revizuire a fost depusă în temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă care prevede că, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Drept circumstanțe noi descoperite au fost indicate fapte, asupra cărora colegiul s-a expus în decizia din 25 ianuarie 2017.

Mai mult ca atât, circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărîrii, care să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Elemente de fapt, ca modalitate a probării circumstanțelor, vor constitui, în conformitate cu art. 117 alin. (2) din Codul de procedură civilă, explicațiile părților

și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, depozițiile martorilor, înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, concluziile experților.

În acest sens, se menționează că, potrivit art. 451 alin. (1) Codul de procedură civilă, se indică direct temeiul de declarare a revizuirii prevăzut de art. 449 Codul de procedură civilă, iar la cererea de revizuire se anexează, în mod obligatoriu, probele ce le confirmă.

Respectiv, la examinarea cererii de revizuire instanța urmează să stabilească circumstanțele noi, altele decât cele examinate la examinarea cauzei în ordine de recurs și în baza probelor anexate la cererea de revizuire care probează circumstanțele noi.

Luând în considerație că, revizuenta nu a prezentat probe prin care să fie confirmate circumstanțele noi descoperite, or, Colegiul califică cererea de revizuire ca o modalitate de redeschidere a procesului și o nouă examinare a cauzei.

Suplimentar, se conchide că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, unul din aspectele fundamentale a supremației legii este principiul securității raporturilor juridice, care instituie, printre altele, în cazul în care instanțele judecătorești au stabilit definitiv o chestiune, hotărârea lor nu ar trebui pusă la îndoială (a se vedea *Brumărescu versus România* [MC], nr. 28342/95, para. 61, CEDO 1999- VII, și *Roșca versus Moldova*, nr. 6267/02, para. 24, 22 martie 2005).

Se impune respectarea principiului *res judicata*. Soluția definitivă a unei instanțe judecătorești nu poate fi repusă în discuție ulterior, procesul soluționat definitiv nu mai poate fi redeschis pentru a se proceda la o nouă examinare a cauzei (CEDO, *Brumărescu c. României*, 1999, para. 61, *Roșca c. Moldovei*, 2005, para. 24).

Argumentele indicate în cererea de revizuire, Colegiul le apreciază critic, or, revizuenta nu a probat faptul că în procesul examinării pricinii a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțe și faptele enunțate pentru soluționarea pricinii, inclusiv și pentru obținerea deciziei nr.9/9 a Consiliului or. Cimișlia din 22 decembrie 2016 în vigoare din 01 ianuarie 2017, ca temei de depunere a cererii de revizuire, condiție care este direct impusă prin lege. Astfel, circumstanța enunțată nu poate fi apreciată ca circumstanță nouă, care nu a fost și nu a putut fi cunoscută.

Mai mult ca atât, decizia nr.9/9 a fost emisă la 22 decembrie 2016, în vigoare din 01 ianuarie 2017, iar decizia Curții Supreme de Justiție a fost emisă la 25 ianuarie 2017. Ca urmare, revizuenta a dispus de tip suficient pentru a prezenta proba dată la examinarea cererii de recurs.

În acest sens, Colegiul nu poate stabili existența temeiurilor de revizuire prevăzute de lege, pentru că argumentele invocate de revizuent se referă la circumstanțe de fapt, dar instanțele de judecată au constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele prezentate de părți, care au importanță pentru soluționarea pricinii. Or, scopul acestei cereri de revizuire este mai curând redeschiderea procedurii de examinare a cauzei.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, prin revizuire se tinde la îndreptarea unor hotărâri greșite, pentru neregularități ce s-au săvârșit dintr-o împrejurare, neimputabilă instanței, sau dintr-un motiv neimputabil părților – de obicei descoperite ulterior, iar argumentele invocate de revizuentă nu pot fi admise ca temei de revizuire a deciziei din 25 ianuarie 2017, deoarece nu întrunesc aceste condiții.

Mai mult decât atât, revizuirea este o cale de retractare și nu de reformare, în cadrul căreia nu poate fi verificată legalitatea și temeinicia hotărârii contestate.

În acest sens, instanța de recurs face referire la jurisprudența CEDO care statuează că competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare (cauza Popov-2 contra Moldovei din 06.12.2005, cererea nr.19960/04, § 45).

Totodată, admiterea cererii de revizuire ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale (Brumărescu versus România, Roșca versus Moldova, Eugenia și Doina Duca versus Moldova din 03.03.2009).

Suplimentar, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

De asemenea se reține că, argumentele expuse în cererea de revizuire au constituit deja obiectul discuțiilor în cadrul examinării cererii de recurs depuse de către Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016.

În acest context, se evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449 – 453 CPC servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului că, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia”, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului speța Popov (2) c. Moldovei din 06 decembrie 2005, definitivă din 06 martie 2006.

Astfel, având în vedere că motivele invocate de către revizuentă sunt în contradicție cu prevederile art. 449 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017, ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

#### d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Făclia” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Primarului orașului Cimișlia împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Făclia” privind rezilierea contractului de concesiune nr. 23/2 din 08 februarie 2001.

Încheierea nu se spune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător  
Judecători

Valentina Clevadi

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Nicolae Craiu